# GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 3.

We Srzodę Dnia 9. Stycznia 1799

*Z Włoch d.* 18. *Grudnia.*

Podług wiadomości z Piemontu udali się Francuzki i Cysalpiński posłowie w Turynie d. 5 grudnia do osadzoney Francuzkim woyskiem cytadelli, gdy tym czasem Francuzkie garnizony w Novara, Cherasko, Susa, Alessandria, Mondowi i Saluzzo te miasta na Francuzki sposób urządzały, i jenerał Joubert z maiącym pod sobą woyskiem wszystko podbiiał i do Turynu ciągnął. W takim stanie rzeczy musiał Król na podpisanie aktu zezwolić, przez który Król Jmć nakazał ludowi poddać się na mieysce królewskiego iego rządu tymczasowemu rządowi, i zawołanym do Turynu woyskom wrocić się do swoich dawnych stanowisk, uważać się iako weielone do Francuzkiey armii i z nią się złączyć; sobie zaś warował Król Jmć wolność udania się z swoią familią do Sardynii i t. d. Akt ten był między Francuzkim jenerałem adiutantem Clausel i Królewskim marszałkiem hrabią Raimond St. Germain d. 9 grudnia w Turynie zawarty i od Króla z dodatkiem: "Z moim zezwoleniem i za moim rozkazem„ a od Xcia Aosty: "Obowięzuię się nie sprzeciwiać się temu aktowi„ podpisany, i od jenerała Joubert potwierdzony. Dwor udał się do iednego z królewskich zamkow i gotował się do wyiazdu do Parmy. Minister stanu kawaler Priocca został w zakład do cytadelli zaprowadzony, wszystkie archiwa i kassy popieczętowano, i tymczasowy rząd z opata Bono, Antoniego Colla, hrabiego Botton, la Motte i Galli składaiący się, ustanowiony został.

Z Medyolanu piszą pod d. 13 grudnia że tam iuż część Piemonckich woysk, na mieysce wyszłych do Piemontu Francuzkich, nadeszła. Stoiące na żełdzie Sardyńskiego króla Szwaycarskie woyska przybędą także do Cysalpinskiey rzeczypospolitey.

Z resztą donoszą, iż teraźnieysze odmiany, które tam kommissarz Rivaux z

rozkazu dyrektoryatu Francuzkiego poczynił, spokoynie uskutecznione zostały. D 8 był nowy dyrektoryat, który się teraz z obywateli Sopranzi, Luosi, Adelasio, Lamberti i Alessandri składa, a z których na drugi dzień zaraz Lamberti swoy urząd złożył, w czynność wprowadzony. Potym przystąpiono do urządzenia obudwoch rad, które d. 10 rozpoczęły iuż swoie sessye. Wszystkie konstytucyyne towarzystwa zostały znowu zamknięte. — Kommissarz Rivaux wydał z powodu tych odmian odezwę do ludu — Wczasie tych odmian nie pokazał się w cale Francuzki poseł, obywatel Fouché, i mowią że z Medyolanu wyiechał.

W Liguryyskiey rzeczypospolitey panuie ieszcze wiele nieukontentowania i trwogi z powodu grożacych nowych niebespieczeństw. W tym położeniu rzeczy nadały obydwie prawodawcze rady dla utrzymania wewnątrz spokoyności, a zewnątrz bespieczeństwa wielką moc dyrektoryatowi. Jest mocen, 1) ukarać na 30 dni aresztem lub 3 miesięcznym wygnaniem, wszystkich tych, którzy fałszywe nowiny lub przeciwne wieści, dążące do osłabienia ducha obywatelskiego, rozpuszczaią; 2) Wygnać obwinione o spisek w miesiącu wrześniu 1797 roku osoby; 3) wszystkie nadbrzezne okolice, gdzie mu się za potrzebne zdawać będzie, w stanie oblęzenia ogłosić, to iest rząd woyskowy zaprowadzić; 4) na ten ieden raz oznaczyć obywatelow, z których się narodowa gwardya składać ma, i wszystkich podeyrzane osoby rozbroić; 5) przedsięwziąść iakie mu się będą zdawać śrzodki do przytłumienia w samym zawiązku niespokoyności; 6) od wszystkich obywateli żądać dokładnego podania broni, a co iey się więcey nad potrzebę znaydzie za rocznemi rewersami do zapłacenia zabrać i między potrzebnych rozdać; 7) wszystkie klassy obywatelow do ocalenia i do obrony rzeczypospolitey zachęcić; 8) w nagłey potrzebie 1 mill. liw. w sposobie przymuszoney pożyczki od bogatych familiy zaciągnąć; 9) gdzie będzie potrzeba upoważnić powagi sadowe do postepowania po woyskowemu.. — Ustawa ta lubo prawdziwą dyrektoryatowi nadaie dyktaturę, nie ma iednak dłuzey nad miesiąc 1 trwać. — Policyyny minister zakazał noszenia czterorogatych sukien (Angielskie do iżdzenia na koniu suknie) iako znak arystokratyzmu, ludzież kazał po domach szukać i wiele osob aresztował. ... Arcy biskup Genueński wydał pasterski list do duchowieństwa, zalecaiąc im aby nayiwiększey staranności dokładali do utrzymania publiczney spokoyności. — Wszystko to okazuie naywiększą trwogę. Jenerał Lapoype zapewnił wszelako ministra woiennego Liguryyskiego w publicznie wysłanym liście, że odnoga dela Spezzia i Porto Venere w naylepszym iuż znayduią się stanie obrony. Codziennie oczekuią procz tego kilku oddziałow woyska Francuzkiego. Tymczasem jenerał Lapoype osadził Francuzkim i Liguryyskim woyskiem kraie Luki.

W. Xżę Toskański wezwał wszystkie stany, a istotniey duchowieństwo, do wniesienia z przyczyny nadzwyczaynych w teraźnieyszych czasach potrzeb, wszystkich gotowych pieniędzy, złotych i srebrnych sprzętow, &c. na roczną prowizyą, po 5 od sta, do mennicy Xiążęcey.

Z Liworna piszą pod d. 12 grudnia: "

Teraz nie stoi tu tylko iedna Angielska fregata Terpsicore; reszta woiennych okrętow poszły znowu z admirałem Nelson na morze. — Tu i w całym W. Xstwie Toskańskim wielki wybieraią rekrut, tudzież formuią korpuss ochotnikow. Wszyscy tuteysi kupcy muszą swoich parobkow, dragarzy &c. dostawiać. — Po trzydzieści pięćdniowey żegludze przybyły tu dwa okręty z Alexandryi Egipskiey. Znaydowało się na nich 30 Francuzkich officyerow ranionych w bitwie przy Abukir. Z wielkim bardzo niebespieczeństwem wymknęły się te dwa okręty w nocy z portu Alexandryi, ktory iest zawsze od 2 liniowych okrętow Angielskich, 2 fregat i 3 innych okrętow blokowany. — Neapolitański kommendant w porcie Liworneńskim, D. Diego Nasselli wydał pod 1 grudnia odezwę, nakazuiąc w nicy oddalić się wszystkim nieosiadłym cudzoziemcom, iakoteż maytkom należącym do korsarskich okrętow pod banderą Francuzką z Liworna. Ostatni maią swoie okręty tu w bespiecznym mieyscu schować, sami zaś na Genueńskich okrętach do Genui bydź odwiezionemi. Kommendant na okrętach Angielskich w Liworneńskim porcie wyda im do tego paszporty.

Bieg poczty w Rzymskim ieszcze iest zawsze zatamowany, dla tego nie można pewnie wiedzieć, co się tam teraz dzieie. — Podług świeżego obrachunku składa się Neapolitańska armia z 77,000 ludzi to iest z 40,000 piechoty, 10,784 iazdy, 3300 strzelcow, 3213 artyllerystow, 3806 letkiey piechoty i 15,280 ludzi milicyi. Ostatnie zostały od kilku miesięcy znacznie powiększone; zatym można całą do 100,000 ludzi rachować, z ktorych 80,000 pod przewodztwem Króla w pole ruszyło.

*Z Londynu d. 7. Grudnia.*

P. Tomasz Grenville, brat sekretarza stanu, poiechał z szczegulnieyszemi zleceniami do Berlina i Wiednia. Potym zastąpi w poselstwie przy Pruskim dworze lorda Elgin, gdyż ten iest do Konstantynopola przeznaczony. P. Grenville ma mieć zlecenie czynienia wszystkiego do nakłonienia pewnego mocarstwa do przystąpienia do nowey koalicyi przeciw Francyi. — Lord Elgin idzie w zaszczycie nadzwyczaynego ambassadora do Konstantynopola, będzie miał znaczną świtę z sobą, weźmie portrety króla i krolowey &c. Robią teraz dla niego srebrny serwis za 5000 f. szt. (200,000 zł. p.) Ambassada iego ma służyć za dowod wyraźnego szacunku naszego dla Porty.

Pichegru znaydował się przed kilku dniami na sporach parlamentowych w izbie lordow. Jedno nasze pismo, mowi z tego powodu, iż właśnie się tak zdarzyło, że stanął między Stadhuderem Hollenderskim i Xciem Jorku.

P. Pitt oznaymił bankierom, ktorzy się do pożyczki ubiegali, że 14 mill. dla Anglii i 2 mill. dla Irlandyi potrzebuie, a procz tego może ieszcze 2½ mill kredytowey summy potrzebować będzie. Gdy był zapytany, czy ta summa na zagraniczne subsydye przeznaczona iest? odpowiedział, że to od okoliczności zawisło, może to bydź, ale może i nie bydź. Jeżeli plan rozprzestrzenienia portu Londyńskiego (mowi daley) będzie miał wkrotce przyyść do skutku, będzie skarb na iaki czas iedney części dochodow pozbawiony,

)2(

i w takim razie musiałbym niedobor 2 mill. pożyczką nadgrodzić. Nakoniec, doniosł niespodziewanie, że teraz tylko 3 mill. pożyczy, a resztę do d. 22 lute: odłoży, ponieważ rozumie, że w ten czas będzie mogł pożyteczniey szy kontrakt zawrzeć. Bankierowie nie byli z tego kontenci, gdyż iuż na całą pożyczkę poczynili przygotowania.— Dzisiay zawarł P. Pitt na 3 m. pożyczkę z bankierem Boldero, innych zaś bankierow odrzucił.

Jenerał Tarlton iedzie na kommendanta iazdy do Portugalii.

Tuteysze pisma mowią, iż wysłany w wrześniu do połnocney Ameryki z propozycyami zgody od Francyi agent, przybył tam i bardzo dobrze przyięty został.

Wczoray przyszła iedną z trzech zaległych Hamburskich poczt. — Wczoray przybył także z Gravelines do Dower pokoiowy okręt z maiorem Armstrong, officyerami 11 regimentu i 100 Angielskich maytkow, ktorzy wymienionemi zostali.

Jest tu znowu nowa wyprawa w przedsięwzięciu, na ktorą w krotce 8 regimentow iazdy i kilka korpusow piechoty będzie ambarkowanych; lecz gdzie? ieszcze nie wiadomo. — Przybyły z śrzodziemnego morza okręt, miał przywieść wiadomość, że armia Buonapartego przy Kairze pobitą została, ale Turcy mieli 16,000 ludzi w tey bitwie stracić.

Przed odeyściem ostatniey z Lizbony poczty rozumiano tam powszechnie, że woyska Angielskie pod jenerałem Stuart odebrały Hiszpanom Minorkę; lecz dotąd nie mamy żadney o tym wiadomości. Czy Malta przeznaczona iest dla krola Neapolitańskiego, gdy Francuzom odebraną zostanie, ieszcze iest wątpliwość.

Cztery regimenta odebrały w Irlandyi rozkaz powrocenia na Szkocyą do Anglii nazad.— Przychody, z ceł, akcyzy, stęplu, &c. przyniosły w ostatnim roku, ktory się w październiku skończył, 20 mill: 570,621 f. szter.

W tych dniach miał klub Whigow posiedzenie, na ktorym P. Fox obszerną miał mowę. Przywodził w niey, iż iego przytomność na nic by się teraz zdała w parlamencie; z resztą zostaie wiernym swoim prawidłom.

Podług ostatniey wiadomości, ktorą tu z Malty mamy, składał się tamteyszy Francuzki garnizon, do ktorego się niektorzy Maltańczykowie przyłączyli, z 3000 ludzi. Procz tego mieli Francuzi w porcie Maltańskim 2 liniowe okręty, 3 fregaty, 4 armatne szalupy i kilka małych woiennych okrętow. Maltańczykowie mieli 6 obozow na wyspie, ktore się z 4000 z 1000, z 700 &c. ludzi składały; lecz brakowało im ammunicyi, bomb &c. Z Sycylii lub Neapolu żaden officyer ieszcze nie przybył Maltańczykom na pomoc.

Na zgromadzeniu mieyskiey rady, na ktorey teraźnieyszy prezydent Londynu swoią wstępną miał mowę, był adres podziękowania P. Warren, iego officyerom i maytkom uchwalony, i temuż prawo mieyskie w złotym pudełku oddane. Postanowiono także, iż postępek 2ch maytkow Taylor i Harding, ktorzy z niebespieczeństwem życia depesze jenerała Buonaparte wyratowali, zasługuie na pochwałę, i wyznaczono kommissyą aby podała sposob iakby ich naylepiey wynadgrodzić można.

P. Lyon, członek Amerykańskiego kongressu, został za buntownicze pisma i czyny od sądu w Vernon na 4 miesięczne

więzienie, na zapłacenie kosztow i 1000 dol. kary skazany. Obwiniał publicznie teraźnieyszego prezydenta, że niegodnemi i ciemnemi ludzmi urzędy osadza, że ma upodobanie w prożney okazałości i paradzie, i osobiste mu łakomstwo zadawał. Senat Amerykański naganiał o iego postępowanie względem Francyi.

Jenerał Köhler i inni Angielscy officyerowie, ktòrzy w Turecką służbę wchodzą, udali się iuż na Hamburg do Konstantynopola. — P. James Saumarez powrocił z krążenia po srzodziemnym morzu — Xżniczka Wallis odebrała od P. Burrowes, który przed kilką laty za iey rekommendacyą do wschodnich Indyy popłynął 18 sztuk naypięknieyszego muszlinu w podarunku.

*Parlamentowe obrady.*

D. 3 przełożył P. Pitt parlamentowi tegoroczny rachunek. Summę, która będzie potrzebna dla marynarki, armii i inne potrzeby kraiu, podaie na 29 mill. 270,000 f. szt. P. Tierney powstał z tey okazyi przeciw P. Pittowi. — Z tego rachunku pokazuie się, iż 10 mill. dla zastąpienia tegorocznych wydatkow do zwyczaynych tax nie dostaie, które maią bydź z rzetelnego podania przechodzących 200 f. szt. dochodow powiększeniem taxy na domy, sprzedaniem taxy ziemskiey, &c nadgrodzone.

*Z Paryża d 13. Grudnia.*

W arsenałach Turyńskich, &c. znalazły nasze woyska, iak się dowiaduiemy, 1800 armat i 150,000 karabinow. Krol Sardynski zostawił nam w kassie swoiey 6 mill. liw, kommendanci fortec, ktorzy się przeciwili są złożeni, lub aresztowani i rewolucya w Piemontcie iuż iest ukończona.

D. 13. ieszcze posłał dyrektoryat poselstwo do ciała prawodawczego, w ktorym obszernie wyłuszcza postępowanie dworow Neapolitańskiego i Turyńskiego przeciw rzeczypospolitey Francuzkiey.

Dziennik Paryzki ogłosił następuiący list obywatela Laland:

"Pytaią mię się co dzień, czy zima będzie twarda, i obwiniaią, żem powiedział iż będzie, taka na mocy peryodu 400 lat, w ktory ia nie wierzę. Lecz peryod 18 lat iest podobnieyszy, poniewaz zawisł od rewolucyi związkow i odległości xiężyca, ktory ma wpływ do pòł roku. Ten peryod więc zapowiada nam umiarkowaną zimę tak iak była w roku 1780. w ktorey thermometre tylko raz do ośmiu gradusow spadł, w ktorey nie było iak 30 dni mrozow, i to na kilka uchwyceń.,,

Z Paryża znowu kuryer z ważnemi propozycyami do Wiednia pobiegł.

Jenerał Hedouwille powrocił nazad z St. Domingo. — Jenerał Kościuszko znaydował się ieszcze onegday w Paryżu.

Dzisieyszy Redaktor przywodzi: Gdy od kongressu w Rasztadt ultymatum Francuzkie przyięte zostało, można uważać pokoy z Rzeszą tak dobrze iak zrobiony.

Postanowiono iuż; że nałożona dawniey na wylądowanie do Anglii pożyczka, częścią w gotowych pieniądzach, częścią w inskrypcyach na wielką księgę po 5 od sta, częścią też rzeczami będzie zapłacona.

Obywatel Garnerin donosi w liście swoim do professora Denzel w Hamburgu, że iego proiekta względem kierowania ballonu za bardzo śmiałe i nowe uznaie, i że w doświadczeniach czynionych w Hamburgu na Alster do prowa-

dzenia okrętow w czasie ciszy, wielkie w tym względzie pokłada nadzieie.

Znany Leuthreau Beauregard, ktory z perukarczyka na liweranta millionowego wyszedł, został d. 14 od krym nalaego sądu zaocznie na 4 letnie kaydany skazany, za to, iż rządowi przedawał węgle, ktore nigdy nie były iego

Zdaie się, że Carnot zawsze się w Anglii znayduie, ponieważ dzienniki Angielskie mowią, iż zatrudniony iest pisaniem historyi dyrektoryatu przez czas, kiedy on był iego członkiem.

Dzisieyszy Redaktor przywodzi, iż kurier przybiegł od ienerała Championnet, ktory w liście swoim pod d. 15. frimaire (5. grudnia) donosi, że 40,000 Neapolitanow attakowało dzień przedtym jen: Mac donald. Armia Francuzka i nowe legiony Rzymskie, mimo przewyższaiącey liczby nieprzyiaciela odparły go i pobiły we wszystkich punktach. Legiony te okazały procz tego nayw iększą nieustraszoność. Nieprzyiaciel procz znaczney liczby zabitych, utracił 2000 w niewolnikach. Francuzi zabrali ieszcze 23 armat, 45 skrzyń prochowych, 8 do 900 koni i mułow, kilka chorągwi, wiele sprzętow i rzeczy woyskowych, nakoniec kassę woyskową.

Jenerał Michaud, kommendant 13tey dywizyi woyskowey, 5tey od armii Angielskiey, ogłosił przez odezwę d. 5. t. m. miasta Rieux, Lapoterie i Allaire w stanie oblężenia i pod rząd woyskowy poddał. Oto są powody, ktore do tego były przyczyną: "W nocy z 21. na 22. brumaire obywatele Lallemand, prezydent administracyi municypalney, Thebaut, kommissarz dyrektoryatu przy tey municypalności, i Lanoe, pisarz w Allaire, padli pod ostrzem zaboyczem podłych rozboynikow. Dzicy ci zaboycy nie doznali naymnieyszego oporu z strony mieszkańcow w mieyscu przedsiębranych zbrodni. Porządek ten rzeczy będzie poty trwał, poki ułożona kara na te miasta nie będzie zupełnie zaspokoiona, i mieszkańcy nie odkryią zaboycow i nie zaaresztuią."

*Z Hagi d. 22. Grudnia.*

Gdy w poniedziałek powszechne przebaczenie ogłoszone zostało, otrzymali wszyscy więźniowie od d. 31 lipca wolność, między ktoremi znayduią się bywsi dyrektorowie van Lange i Wybo Finie. — Wywoz stali iest znowu pozwolony, tylko żelazo w czasie woyny zostaie zakazane. — Porucznik morski Souter, ktory w czasie swego processu względem bitwy d. 11. Października uciekł, został w Amsterdamie nazad schwytany. — Sławny van der Noot, został w Hollandyi schwytany i w cytadelli Antwerpskiey osadzony.

*Z Szwaycaryi d. 17. Grudnia.*

Dway kommissarze mianowani dla udania się do Piemontu iuż wyiechali. Głownieyszy cel ich wysłania iuż dopełniony został, ieżeli prawda, że woyska Szwaycarskie w służbie Krola Jmć Sardyńskiego będące złączyły się z woyskami Francuzkimi. Werbunek do korpusu woyska posiłkowego, ktore Helwecya dostawić ma Francyi trwa ciągle z wielką usilnością. Rząd nasz zatrudnia się także zaprowadzeniem urządzeń woiennych wewnątrz rzeczypospolitey.

Na iedney zostatnich sessyy wielkiey rady Helweckiey czytano proiekt od dyrektoryatu podany względem urządzenia milicyi. Oto są głownieysze iego zasady, na ktorych się wspiera: "Każdy obywatel

od lat 20 do 45 nosi broń na obronę oyczyzny. Obywatele ci są podzieleni na korpus rezerwowy i korpus wyboru. Korpus wyboru zawsze bydź powinien gotowy na obronę oyczyzny i przywrocenie wewnętrznego porządku. Dozorcy spiszą obywateli każdy w swoim kantonie, i podzielą ich na bataliony wyboru i kompanie rezerwowe. Popis służyć będzie za zasadę kantonom woiennym. Każdy kanton liczyć będzie 1800 ludzi broń noszących, a z każdego kantonu wybranych będzie 600 ludzi do korpusu wyboru, reszta składać będzie korpus rezerwy. Dozorca oznaczy każdemu dystryktowi i każdey parafii stosownie do ludności ludzi od 20 do 45 lat na kontiniens, które dostawić będą powinny do korpusu wyboru. Kontiniens ten wybierać się będzie następuiącym sposobem: 1) Z ludzi dobrowolnie się do niego offiaruiących. 2) W familiach, w których dwoch lub trzech braci znaydować się będzie dozorca oznaczy iednego, w tych zaś, w których 4 i więcey znaydzie się oznaczy dwoch losem wybranych, z warunkiem, iż oni pomiędzy sobą ułożyć się mogą. Jeżeli ludzie dobrowolnie się offiaruiący i wyżey wzmiankowane z familii oznaczenie nie uzupełnią kontyniensu na ten czas resztę nie dostaiącą dopełni rezerwa sposobem losu. Wyięci są od ciągnienia losu ludzie żonaci, starsi nad lat 30, gdy mieć będą dzieci. Wolny także będzie od ciągnienia losu syn ieden w każdey familii ieżeli kontiniens może się bez nich uzupełnić. Helwecya podzielona iest na departamenta woienne, z których każdy dostawi 4 bataliony wyboru noszące liczby, 1, 2, 3, 4. Każdy departament woienny składa się z 4 kantonow, każdy kanton złożony z dystryktow obeymować powinien 1800 ludzi, z tych 600 wyboru, a 1200 ludzi rezerwy. Wybor podzielony iest na 4 dywizye, każda dywizya 150 ludzi obeymuie, z których 100 karabinierow 25 granadyerow i 25 strzelcow. Cztery dywizye kantonu nosić będą imiona 1, 2, 3, 4, i każdy z nich składać będzie 4tą część batalionu. Sześć kompaniy, z których iedna granadyerow, 4 karabinierow i iedna strzelcow składać będą ieden batalion.

*Z Szwaycaryi d. 18. Grudnia.*

Senat Helwecki na dniu 13 potwierdził ustawę względem woiennego urządzenia Szwaycaryi. Kilku dniami pierwey obywatel Perrochol minister rzeczypospolitey Francuzkiey żądał od naszego dyrektoryatu imieniem rządu swego, aby takowe urządzenie przyśpieszył.

Dziennik nasz urzędowy ogłosił list następuiący:

*Suchet jenerał brygady szef wyższego sztabu, do obywatela Haller sekretarza legacyi Helweckiey przy rzeczypospolitey Cysalpińskiey.*

" Jenerał kommenderuiący zlecił mi, Obywatelu Sekretarzu, uwiadomić cię, że woyska Francuzkie wszedłszy za iego rozkazami do Novara, musiały rozbroić garnizon, w którym znaydowali się i Szwaycarowie; rozkazał on aby ich sztandary natychmiast odniesione były do Ciebie, iako reprezentanta rzeczypospolitey Helweckiey naszey alianki. Ciebie wzywa abyś doniosł walecznym Twoim współziomkom idącym do Medyolanu, oddaiąc im sztandary i broń ich o iego szacunku i zaufaniu. Możesz ich obywatelu imieniem iego upewnić, iż odtąd nosić bę-

dą kokardę swoiego narodu, i że zostaną przy armii Włoskiey do poki rząd Francuzki i Helwecki formalnego nie da zezwolenia na przyłączenie ich do chwalebnych czynow żołnierzy Francuzkich. Jenerał kommenderuiący żąda Obywatelu, abyś zamiary iego dał poznać wszystkim Szwaycarom będącym w służbie w Piemoncie.„

Podpisano *Suchet.*

*Z Lucerny d. 19. Grudnia.*

Upewniaią, że jenerał Schauenbourg niebawnie opuści Szwaycaryą i uda się do armii włoskiey. Jenerał ten zatrudnia się w tym momencie urządzeniem woyska posiłkowego, którego werbunek dosyć dobrze idzie.

Dowiaduiemy się z Koir, że rada woienna trzech lig Gryzonow oddała kommendę nad millicyami kraiowemi jenerałowi Auffenberg kommenderuiącemu woyskami Austryackiemi. Jenerał leitnant Salis Marschlin do rady przydany mu został. Liczba woysk Cesarskich znayduiących się w kraiu Gryzonow nie przechodzi liczby 6000 ludzi.

*Z Frankfurtu d. 23. Grudnia.*

Gazeta Petersburska pod d. 20 listopada, mieści w sobie, że J. C. Mość iako wielki mistrz zakonu S. Jana Jerozolimskiego (Maltański) udarował orderem wielkiego krzyża hrabiego Litta, ambassadora i ministra S. Stolicy, tudzież Metropolitę Siostrzenczewica i Xcia de Serra Capriola, ambassadora Neapolitańskiego, a orderem małego krzyża przeorow katolickich Benvenuti i Lokmann.

Kawaler d'Araujo, minister Portugalski przybył z Amsterdamu do Hamburga.

*Z Bruxelli d. 19. Grudnia.*

Wczoray wyszły ieszcze rożne oddziały woyska z Antwerpii, Tongres, Mastrichtu i mieyść innych dla udania się w rożne strony zaięte przez insurgentow, a nadewszystko ku Hasselt, gdzie insurgenci zgromadzili swoie głownieysze siły. Jenerał Collaud ma także udać się do Campine, dla naradzenia się z jenerałami Jardon i Chabert względem nowego attaku insurgentow, który na nich bydź ma przypuszczony. Oczekuią także na niektore woyska z Hollandyi i od Renu iżte podobnież do tego użyte będą przedsięwzięcia, z którego więcey sobie obiecuią pomyślności niż z poprzedzaiących.

Insurgentow w liczbie 108 którzy w rozprawie przy Hasselt w niewolą zabrani i tu przyprowadzeni byli, odesłano pod dobrą strażą piechoty i iazdy wewnątrz rzpltey. Chociaż iuż znaczną liczbę niewolnikow stanu do Paryża i innych fortec przeprowadzono, iest tu ieszcze uwięzionych przeszło 400 osòb. Anglicy zdaią się zawsze mieć zamiar wylądowania na nasze brzegi, lecz wszędzie na przyięcie ich iesteśmy gotowi. Czterech insurgentow skazanych na śmierć przez kommissyą woienną w Bruxelli wczoray rozstrzelano. Każdego dnia przyprowadzaią tu Włoscianow schwytanych z bronią w ręku. Pozawczoray w nocy przeieżdżał tędy do Paryża kuryer Pruski.

*Z Kolonii d. 20. Grudnia.*

Bataliony 108 połbrygady liniowego woyska, 25 letkiey piechoty wczoray, a batalion 53 połbrygady dzisiay tu przybyły. Te trzy bataliony składać będą garnizon w Kolonii. Batalion 1wszy letkiey piechoty od 1400 ludzi mocny dzisiay tu przybył, a iutro idzie do Akwisgranu. Uważaią, że te bataliony są złożone z popisowych ludzi.

# DODATEK

## DO Nro 3.

# GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 9 Stycznia 1799

*Z Medyolanu d. 12. Grudnia.*

Rożne oddziały woysk Piemontckich i Szwaycarskich przybyły tu z Novara i innych miast pogranicznych i do armii Francuzkiey wcielone zostały. Krol Jmć Sardyński podpisał zrzeczenie się rządu Piemontu i udać się ma do Sardynii wraz z swoią familiią.

Jenerał Joubert dotąd bawi w Turynie. Nieprzytomność tu iego spoźnia urzędowe ogłoszenie wielu ważnych zdarzeń, które w pierwszych dniach grudnia zaszły, tak na granicy Abruzze iak i w okolicach Rzymu. Dotąd nie wiemy o szczegułach tego, co się działo przy Abruzze; lecz ogłoszono tu list następuiący, który mowi o odniesionym wielkim zwycięztwie na dniu 4 grudnia przez skrzydło prawe armii Francuzkiey: *Jenerał adiutant wyższego sztabu, do ministra woyny rzeczypospolitey Rzymskiey.* Niech żyie rzeczpospolita! Obywatelu Ministrze, śpieszę się z doniesieniem Ci o znacznym zwycięztwie odniesionym przez jenerała Macdonald. Wczoray rowno z świtem uderzyli Neapolitanie na niego. Dywizya iego składała się z dwoch brygad pod rozkazami jenerała brygady Kelerman i szefa brygady Lagure. Nieprzyiaciele uderzyli na nich w piąciu kolumnach mocnych od 45 do 50 tysięcy, a dywizya jenerała Macdonald 6 tylko tysięcy ludzi bitnych miała. Skutkiem tey chwalebney walki iest zabranie przez nas nieprzyiacielowi 23 armat rożnego kalibru, 45 wozow ammunicyynych, 4 tysiące karabinow, 8 do 900 koni i mułow, wiele chorągwi i sztandarow, kassy woyskowey, 52 officyerow i 2 tysiące żołnierzy w niewolą i wszystkich bagażow. Nieprzyiaciel zostawił na placu bitwy wielu zabitych i ranionych; strata nasza wynosi tylko 30 zabitych i tyleż dwoie ranionych ludzi. Dwa batalliony legii Rzymskiey wiele okazały odwagi. Je-

tro mieć będę nowsze wiadomości do doniesienia ci. Dzisiay Macdonald ściga nieprzyiaciół. Walka wyżey wspomniona odprawiła się między Nessi, Monterosi i Baccano (około 4 mil Niemieckich od Rzymu) d. 14 Frimaire (4 grudnia).

Podpisano *Leopold Berthier.*

Zgodne z orygínałem. Minister woyny *Vignolle.*

*Z Zurich d. 19. Grudnia.*

Municypalność nasza odebrała dnia wczorayszego w wieczor od jenerała adiutanta Rheinwald list w tych wyrazach: " Kommenderuiący jenerał armią Helwecką zlecił mi donieść wam, iż Rzesza Niemiecka przyięła ultimatum ministrow Francuzkich w Rasztadt. Proszę was, Obywatele, abyście tę tak ważną dla ludzkości wiadomość ogłosić kazali. Niech żyie Rzeczpospolita!

*Rheinwald.* „

Dziennik urzędowy w Lucernie pod dniem 18 donosi z listu pod dniem 4 grudnia z Florencyi pisanego o odniesionym przez Francuzow zwycięztwie d. 1 grudnia nad Tronto:

" Z naywiększym ukontentowaniem donoszę ci w tym momencie o drugiem zwycięztwie na dniu 1 grudnia przy Tronto odniesionym. Na 18 tysięcy Neapolitanow uderzyło 3000 piechoty i 1500 iazdy Francuzkiey; po nieiakim oporze republikanie zupełne odnieśli zwycięztwo: 31 armat, 38 ammunicyynych wozow i 3 chorągwie zdobyto na Neapolitanach. Liczba niewolnikow byłaby była bardzo znaczna, gdyby mała kolomna otrzymuiąca zwycięztwo mogła ich była prowadzić i oraz ścigać nieprzyiaciela, który w zupełnym nieporządku umykał. „ Inny list pissany z Medyolanu pod dniem 8 grudnia potwierdza ten walki wypadek i przydaie: " Miasto Viterbe zapalono i zupełnie zniszczone zostało, gdyż powstało było i wyrznęło wszystkich Francuzow, którzy cofaiąc się z Rzymu przez nie przechodzili.

(*Gazette des Deux Ponts*)

*Z Genui d. 9. Grudnia.*

W dniach tych zrewidowano wszystkie domy i wiele osob zaaresztowano.

Minister rzeczypospolitey Francuzkiey Belleville pisał wczoray do dyrektoryatu naszego list, w którym mu donosi, że cały Piemont iest w rękach Francuzow. Względem wymierzonego przeciw Koni usiłowania niczego nie wiedzą się na iedno. Niektóre rapporta mowią, iż Piemontczykowie chcieli podeyść twierdzę tameyszą, opanować ią wcale niespodziewanie, załoga Francuzka broniąc się z twierdzy zapaliła miasto, które całe prawie spłonęło.

*Z Strasburga d. 21 Grudnia.*

Jenerał Schauenbourg przybył tu, i obiął iuż obowiązki jenerała inspektora piechoty w armii Mogunckiey, którey armia w Helwecyi iest częścią.

---

DONIESENIA.

Przez C. Kr. sąd szlachecki Krakowski Galicyi zachodniey mocą ninieyszego edyktu wszystkim tym, do ktorych należy, wiadomo się czyni: od sądu pozwolono iest, aby do ogolnie wszystkich przedtym w Woiewodztwie Sandomierskim ziemi Radomskiey teraz zaś w cyrkule Radomskim leżących tak ruchomych, iako i nieruchomych dobr Pana Michała Chrościńskiego, zbieg wierzycielow był otwarty. Ninieyszemi przeto wszyscy, ktorzyby iakiekolwiek na przeciw zadłużonego pra-

wo mieć rozumieli, obwieszczaią się, ażeby aż do d. 30 marca r. 1799 pretensye swoie przez wydanie zwykłego pozwu na przeciw postanowionego w osobie Pana adwokata Stanisława Zaręckiego Kuratora massy konkursowey, do tuteyszego sądu szlacheckiego tym pewniey podawali, i w tym nie tylko rzetelność swoiey pretensyi, ale też i prawo, mocą ktorego w tey lub owey klassie umieszczonemi bydź żądaią, okazali, ile że po upłynieniu przepisanego czasu nikt wiecey słuchany nie będzie, i ci, ktorzy do tego czasu z pretensyami swemi do sądu nie nadgłoszą się, od wszystkich rzeczonego dłużnika w cyrkule Radomskim znayduiących się dobr, bez żadnego wyięcia oddaleni zostaną, chociażby im lub prawo do wspolnego porachunku służyło, lub rzeczy iakiey prawem własności z massy domagać się mogli, lub gdyby ich pretensya na rzeczy iakiey nieruchomey do dłużnika należącey zabespieczona była, tak dalece, iż takowi wierzyciele, gdyby massie winni byli, mimo tego, iż im prawo do nadgrodzenia sobie własności lub zapisu służyć mogło, dług zapłacić powinni będą.

A ponieważ podług przepisu zbioru sądowego w Rozdziale 9tym §. 86 obranie administratora massy, tudzież deputacyi wierzycielow nakazane iest, przeto wszystkich wierzycielow na dzień 6 kwietnia 1799 o godzinie 9 zrana do tuteyszego C. Kr. sądu szlacheckiego tym napomnieniem zwołuie się, iż tego samego dnia tymczasownie ustanowiony administrator massy lub potwierdzonym, lub też inny obranym, podobnież też i deputacya wierzycielow, do ktorey iednak nikt, iak tylko wierzyciel tey samey massy zdolnym bydź może podług §. 93 i 94 obraną bydź ma, oraz zaś przepisy, podług ktorych dobra administrować się powinny, iaką władzę deputacya względem administracyi massy ma, i iak daleko administrator deputacyi zlecenia dopełniać powinien, ustanowione będą. Przeto wierzycielom na wyznaczony dzień tym pewniey stawić się należy, gdyż inaczey podług §. 95. Zbioru sądowego na ich niebespieczeństwo obranie tak administratora, iak i deputacyi wierzycielow od tuteyszego sądu nastąpi. Podług tego więc każdy ma sobie postąpić, i szkody unikać, gdyż w tym na Ces. Krol. dziedziczne kraie ustanowionych praw przepis zachodzi.

Dan w Krakowie dnia 18 grudnia 1798 roku.

*Jozef de Nikorowicz.*
*Gellinek.*
*W. Roskoschny.*

**Ex Consillo Cœs. Reg. Fori Nobilium Cracoviensi**
**Galiciæ Occidentalis.**
*Elsner.*

C. K. Sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey oznaymnią tym Edyktem Panom Kajetanowi i Janowi braciom Rożańskim, niemniey Panu Piotrowi Oliszewskiemu: że Pan Jan Woźnicki w Kossocicach w cyrkule Bocheńskim mieszkaiący u C. K. sądow tych, o wyznaczenie exekucyi na ruchomości, końcem zopłacenia summy 3600 zł. Pol. żałobę na nich podał, i o pomoc sądu ile sprawiedliwość wymaga, prosił.

Gdy zaś sądy te nie maiąc wiadomości gdzie obżałowani zostaią, lub czy wcale w C. K. Państwach dziedzicznych znayduią się, onymże Panom obżałowanym, patrona tuteyszego Mecińskiego z ich szkodą i ich kosztem zastępcą postanowiły, z ktorym process ten podług ordynacyi sądowey rozpocznie się i ukończony będzie; oni przeto Edyktem ninieyszem tym końcem upominaią się: ażeby d. 6 Marca 1799 roku o godzinie 9 zrana do rozprawy ustney sami się stawili albo ieżeli iakie maią prawa swego dowody te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłali, albo nakoniec innego sobie patrona obrali, tego sądom tym wymienili i podług przepisu tych środkow Prawa używali, ktore do swey obrony za nayskutecznieysze osądzą; gdyż w przeciwnym razie nie dogodność z zaniedbania pochodzącą, samiby sobie przypisać winni byli. A to podług opiewu C. K. Praw.

*Jozef de Nikorowicz.*
*Gellinek*
*Jan Morak.*

**Z Rady C. K. Sądow szlach. Galicyi zachodniey. W Krakowie**
**d. 5 Grudnia 1798.**
*Ascher.*

C. K. Sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi Zachodniey oznaymuią tym Edyktem Panom sukcessorom ś. p. Wielebnego Jakoba Łodzińskiego, iako to: Adamowi i Wielebnemu Michałowi Łodzińskiemu, Salomei z Łodzińskich Remerowy i Tekli z Łodzińskich primi voti Tarnowieckiey 2di Skrzyńskiey że Anton Błeszyński cessyonarz Dominika Błeszyńskiego u sądow tych o zapłacenie summy 4376 zł. p. niemniey 900 zł. p. na nich iako wspolnikow sprawy Samuela Milkuszyca żałobę podał i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga dopraszał się.

Gdy zaś sądy te niemaiąc wiadomości gdzie obżałowani zostaią, lub czy wcale w C. K. Państwach dziedzicznych znayduią, sie onymże nieprzytomnym pozwanym Patrona tuteyszego Pana Mecińskiego z ich szkodą i ich kosztem zastępcą postanowiły, z ktorym process ten, podług ordyna-

cyi sądowey. rozpocznie się i ukończony będzie; oni przeto tym końcem upominaią się: ażeby dnia 30 marca 1799 roku o godzinie 9 z rana do rozprawy ustney sami się stawili, albo ieżeli iakie maią prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłali, albo nakoniec innego sobie patrona obrali, tego sądom tym wymienili, i podług przepisu tych środkow prawa używali, które do obrony tey sprawy za nayskutecznieysze osądzą; gdyż inaczey niedogodność wszelką z zaniedbania wynikaiącą podług opiewu C. K. praw, sami sobie przypisać winni będą.

*Jozef de Nikorowicz.*
*Jozef de Cronenfels.*
*Jan Morak.*

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Galicyi zachodniey. W Krakowie d. 18 Grudnia 1798.
*Elsner.*

Cum Judicium advocatialis & scabinale civitate Casimiriæ, resolutione Excelsi Cæsareo Regii Galliciæ Occidentalis universalis appellationum tribunalis de d. 6 Julii anno currenti ad Nr. 2274 edita ad pertractandam substantiam post Joannem Martinum Freudenberg Pharmacopæum in civitate Konskie Die 4 8bris 1796 anno demortuum derelictam sit delegatum, & ex prothocollo in ordine pertractationis ejusdem substantiæ per inclytum Cæsareo Regium officium circulare Konscense die 9 Junii A. currenti assumpto, quomodo demortui Joannis Martini Freudenberg soror germana Freudenberg in Offendorf Ducatus Hannoveriæ commorans in vivis extet pateat. Quare judicium advocatiale & scabinale civitatis Casimiriæ qua delegatum, dictam Dominum Freudenberg in Offendorf Duccatus Hannoveriæ commorantem pro Hæredissa substantiæ post Joannem Martinum Freudenberg derelictæ per præsentes declarat, ac una eidem hiseæ notium reddit, Joannem Martinum Freudenberg Pharmacopæum in civitate Konskie die 4 8bris 1796 fatis cessisse, & substantiam mobilem prothocollo per inclytum officium circulare Konscense in die 9 mensis Junii anno currenti assumpto, ac in registratura juditii sui reperibili consignatam reliquisse, incumbet, itaque actionatæ Hæredissæ Freudenberg in spatio 90 dierum a data præsentis edicti computandorum, declarationem de adeunda cum vel sine benefitio legis & inventarii hæreditate eo certius in judicio suo exhibere, quo secus elapso termino hoc silentium pro renuntiatione ad jus hæreditatis haberetur. Signatum in consilio judicii die 15 Xbris 1798 anno.

*Joannes Dobrański, judicii præses mp.*

Ex Consilio Judicii Advocatialis & Scabinalis Civitatis Casimiriæ.
*Vincentius Pączkowski, notarius.*

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey oznaymuią tym edyktem Panu Kaietanowi Skopowskiemu: że Pan Michał Sroczyński tu w Krakowie zostaiący u sądow tych, o zapłacenie summy 19,360 zł. pol. i o wyznaczenie detaxacyi dobr Węgrzynowice, żałobę na niego podał, i o pomoc sądu, ile sprawiedliwość wymaga, dopraszał się.

Gdy zaś sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie obżałowany zostaie, lub czy w cale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, iemuż Panu Skopowskiemu patrona tuteyszego Pana Bronickiego, ziego szkodą i iego kosztem zastępcą postanowiły, z ktorym proces ten, podług ordynacyi sądowey rozpocznie się i ukończony będzie; on przeto edyktem ninieyszym tym końcem upomina się: ażeby dnia 6 marca 1799 roku o godzinie 9 z rana sam się stawił, do ustney rozprawy, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tym wymienił, i podług przepisu tych środkow prawa używał, ktore do obrony swey sprawy tey za nayskutecznieysze osądzi; gdyż inaczey wszelką niedogodność z zaniedbania wynikaiącą, podług opiewu C. K. praw, samby sobie przypisać był winien.

*Jozef de Nikorowicz.*
*Jos: de Cronenfels.*
*Jan Morak.*

Z Rady C. K. sądow szlacheckich Galicyi zachodniey w Krakowie d. 5go Grudnia 1798.
*Ascher.*

Na ulicy Swieckiey w kamienicy pod Nrem. 331 iest W. zawi kareta do sprzedania u ktorey pudło lakierowane, koloru zielonego, spod paliowy na osiach, poł drągach, i resorach żelaznych, suknem popielatem wybita ktoby sobie takowego powozu nabydź życzył, niechay się uda do gospodarza wyżey wspomnionego domu.